

באהבה ובאמונה

להתקרב אל ה' באהבה ובאמונה

נכון לעכשיו

הרב דב ביגון ראש מכון מאיר

ונברכו בך כל משפחות האדמה

חטא דור הפלגה - שמרדו בקב"ה באומנם "הבה נבנה לנו עיר ומגדל וראשו בשמים ונעשה לנו שם" (בראשית יד ד). היו כפויי טובה למרוד במי שהשפיעים טובה ומלטם מן המבול (רש"י שם). עד שנולד אברהם אבינו, עמודו של עולם, שהכיר את בוראו, וידע והודיע שיש אלוהים אחד בעולם, שברא ומנהיג את הכל ואין בכל הנמצא אלוהים חוץ ממנו... והיה הולך וקורא לכל באי עולם, ובהגיעו לארץ כנען "קרא שם בשם ד' אל עולם" (רמב"ם ע"ז א).

נכון לעכשיו, הקלקולים של הדורות הקדמוניים ותוצאותיהם המרות, בצורת עצבות, כעסים, מרירות, סבל נפשי וגופני לכלל ולפרט, עדיין מלווים, לצערנו, את המין האנושי. אבל ישנה נחמה גדולה, אור בקצה מנהרת הזמן בצורת בני בניו של אברהם אבינו ההולכים וקמים לתחיה בארץ ישראל למרות כל הקשיים מבית ומחוץ. ייעודו ההיסטורי האלקי של עם ישראל הוא "לתקן עולם במלכות שדי", להמשיך במפעלו הענק של אברהם אבינו, עמודו של עולם, להאיר ולהטיב לעולם כולו, באור של אהבה ואמונה, ומתוך כך "כירו וידעו כל יושבי תבל כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד... והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ד' אחד ושמו אחד" (מן התפילה). ותתקיים במהרה הברכה לאברהם אבינו: וְנִבְרָכוּ כָּךְ כָּל מְשֻׁפָּחוֹת הָאָדָמָה. (בראשית יב, ג) מהמצפה לניצחון ולישועה השלמה

זכר רבנן בי"א

הפרהיסטוריה של המין האנושי, קודם הופעתו של אברהם אבינו מעל במת ההיסטוריה, היתה רצופה במשברים קשים וגדולים: בהתכחשות למהות האדם וייעודו, בחוסר אמונה ועבודה זרה, בהידרדרות ביחסים שבין אדם לחברו, בחוסר מוסריות ובמרידה בקב"ה.

"עשרים דורות בין אדם הראשון לאברהם אבינו, וכל הדורות היו מרעישין לפניו להודיע כמה ארץ אפים לפניו שלמרות שהכעיסו לפניו, המתין עד הופעתו של אברהם אבינו" (ע' פרקי אבות ה, ג) **חטא אדם הראשון -** ששמע לנחש הקדמוני, לתאוותיו וליצריו במקום לשמוע לצו האלקי "לעבודה ולשומרה". - התוצאה המרה היתה גירוש מגן עדן, מחיים של אמת, יושר, אושר, שמחה, שלווה ובטחון, לחיים של עצבות, כעסים ותסכולים "בעצב תלדי בנים... ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה... קוץ ודרדר תצמיח לך..." (בראשית ג, יז-יח).

חטא דור אנוש - שבדורו "הוחל לקרא בשם ד'" (ד כו). הוחל, לשון חולין קראו את שמות האדם ואת שמות העצבים בשמו של הקב"ה לעשות אלילים ולקרותן אלקות (רש"י שם, רמב"ם ע"ז א). התוצאה - שיטפון האוקיינוס על חלקים גדולים בעולם. **חטא דורו של נוח -** רבה רעת האדם בארץ, וכל יצר מחשבות לבו רק רע כל היום, שהביאה למשבר מוסרי נורא: "ותשחת הארץ לפני האלקים ותמלא הארץ חמס" (י יא), בגילוי עריות עבודת אלילים וגזל (רש"י שם) עד שבא המבול ותוצאותיו הנוראיות לכל באי עולם.

העלון מופץ ב-50,000 עותקים
לפרסומים והקדשות בעלון ובאתר: 026461302
headoffice@emeir.org.il
ההכנסות קודש למכון מאיר
תוכן המודעות באחריות המפרסם בלבד

אברהם אוהבי

על דמותו המאירה של אהובנו,
הרב אברהם גולדברג הי"ד
הרב ליאור לביא, עמוד 8

2	כי לימים עוד שבעה	2	מגש הכסף תשפ"ה	3	נתיבות שלום לפרשה
הרב אמיר דומן	הרב חגי לונדין	הרב יורם אליהו / סידרה חדשה			
3	הגן הנעלם	4	להיות אנשי אמנה	3	נתיבות שלום לפרשה
הרב אשר בוחבוס	נתן קוטלר	אסתר אברהמי ואורית דהן בעמוד 6			

מבצע אסורף!
פרסומים בעלון 'באהבה ואמונה'
ומקבלים עיצוב פרסום בחינם!
 054-9256994 | מבצע 50,000 עותקים!

היו שותפים
בהוספת יהדות באהבה!
 לתרומות למכון מאיר:
 בטלפון 02-6461328
 באתר meirtv.com
 או סרקו את הברקוד

כי לימים עוד שבעה

עוד "שבעה" ועוד "שבעה" רודפת, והנפש הדואבת מחפשת כוחות להחיות עם רב. תורת ה' כשהיא תמימה, היא משיבת נפש, והנה אנו מוצאים כי ה"שבעה" הראשונה בתורה מופיעה בפרשת נח, והיא הלה בשבוע האחרון לאותו "עולם שלפני המבול". רש"י מלמד: "כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ - אלו שבעת ימי אבול של מתושלח הצדיק, שחס הקב"ה על כבודו ועכב את הפורענות. צא וחשוב שנותיו של מתושלח ותמצא שהם כלים בשנת ת"ר שנה לחיי נח". רש"י עוד מוסיף ומדייק שימי אבול הללו ניתנו כתוספת "הארכה" לגזירת מאה ועשרים שנה שניתנו לדור המבול לחזור בהם. המבול נדחה בשבוע, משום כבודו של מתושלח. ומהו "כבודו"? הרי הוא בכל מקרה נפטר לפני המבול, ומה "הרוויח" בדחיית הפורענות בשבוע? לאיזה כבוד זוכה הצדיק בכך שהתאבלו עליו וספדו לו?

בתלמוד (סנהדרין ק"ח) הדברים מבוארים יותר: "ויחי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ. מה טיבם של שבעת הימים? אמר רב, אלו ימי אבול של מתושלח. ללמדך שהספדן של צדיקים מעכב את הפורענות מלבוא". למי הייתה מכוונת התועלת? לטובת בני דור המבול: אילו זכו, היה ליבם נפתח לתשובה והצלה, בזכות ההתבוננות בדרכיו ומעלתו של הצדיק, ואילו זכו והטיבו דרכיהם, היה זה ודאי כבודו של מתושלח.

ממשיכה הגמרא: "דבר אחר: 'לשבעת', ששינה עליהם הקב"ה סדר בראשית, שהייתה חמה יצאת

ממערב ושוקעת במזרח. פלא! אך מה יש בכך ללמדנו? אולי נוכל להבין כי ימי ה"שבעה" הם ימים של היפוך סדרי בראשית. העולם הקודם והמוכר קורס עם מות הצדיק, ועולם חדש טרם נברא ונבנה כראוי. אלו הם ימים של "תוהו ובוהו" פנימי ויצוני, שהופכים את החיים לחומר גלם טהור ומזוקק, שבכוחו להתמלא אנרגיות אינסופיות של חידוש חיים מוחלט.

ושוב מוסיפה הגמרא: "דבר אחר - שקבע להם הקב"ה זמן גדול, ואחר כך זמן קטן". כלומר, רבש"ע נתן לדור המבול זמן ממושך לתיקון ותשובה - "והיו ימיו מאה ועשרים שנה", וברגע שלפני האחרון מתח הקב"ה את החבל עוד מעט ('המפקד, אפשר הארכה?') - קבלו עשר שניות!). והודיע לנו בכך כי לפעמים, בעת רצון כמו ימי אבול של צדיק מיוחד, אפשר לעשות בזמן קצר מהפכה אמיתית, תשובה שלמה ותיקון גמור השקולים למה שאפשר לעשות בתקופת חיים שלמה של שיגרה!

הגמרא מסיימת את הדיון בשבעת ימי האבל על מותו של מתושלח הצדיק במילים הבאות: "דבר אחר: 'לשבעת הימים' - שהטעימם מעין העולם הבא, כדי שידעו מה טובה מנעו מהן". דהיינו, בימי האבול של מתושלח התנוצץ מעין אור שבעת ימי בראשית. וזה פשוט לא יאומן כי יסופר! ברגעים האחרונים של דור המבול, רגע לפני שהעולם מתהפך למציאות שונה בתכלית, מדולדלת ומרוקנת, כעונש על מעשיהם הרעים ודרכם

העיקשת - דווקא אז הם מקבלים טעימה "מעין עולם הבא"? למה? כדי לשמוח לאידם, חלילה? התשובה כמעט ברורה מאליה - הסתלקותו של הצדיק שזכה לשמש את אדם הראשון, הזכירה לכולם מהו צלם אלוקים האמיתי. היא יכולה להזכיר להם מי הם עצמם, ואיזו טובה הם מפסידים - להיות עצמם באמת. להיות מי שהם נועדו להיות - הדור שמקבל את התורה ומחזיר את העולם כולו לתיקונו ולגן העדן.

ימי השבעה והאבול הם ימים קשים וכואבים, אך לא פחות מכך, הם ימים גדולים לאין קץ. חז"ל במדרשם לימדונו כמה סיבות, שיכולות להנחות אותנו בתוך המצב הרגיש כל כך: אחת, ימי האבול בכוחם ללמד אותנו מדרכיהם של הצדיקים הגיבורים והקדושים, ולעשות אותנו טובים יותר בזכותם, ובכך לקרוע רוע הגזירה. השנית, עוצמות הרגש וסערות הנפש מאפשרות מהפך מוחלט וחידוש עוצמות חיים, שיתגלו בהמשך הדרך. השלישית, אלו ימי רצון וקרבת אלוקים מיוחדת שאין כדוגמתה, שניתן להשיג בה תעצומות נפש שדורשים בשיגרה עיניים שלמים. ואחרונה - ימים אלו מחברים אותנו לשורש השורשים של חיינו, לעומק צלם אלוקים שלנו ושל סגולת ישראל, עד שיבולע המוות לנצח, בזכות נצח ישראל.

להדרכה וצעה: amirduman@gmail.com

הרב חגי לונדין
ר"מ במכון מאיר

מְגֵשׁ הַכֶּסֶף תִּשְׁפֵּה

רַעֲנָנִים בְּלִי הָזָה, שְׁלֹת נֶפֶשׁ וּמְרוֹצֵץ
מֵאַחֲרֵיהֶם דְּרוֹת לֶשׁ פְּסוּפִים וְנִעְנֹץ
מִן הַרְפוּאָה, הַהִיטֵק וְהַחֲקֵלְאוֹת הֵם בְּאִים.
כְּשֶׁקְרִיאַת "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל" בְּפִיהֶם
הֵם רִאשׁוֹנֵי הַנּוֹפְלִים

אֲז תִּשְׁאַל הָאֱמָה שְׁטוּפֹת תִּקְשְׁרֵת וְקֶצֶף,
וְאִמְרָה: "מִי אַתָּם?", וְהַשְׁנִים שׁוֹקְטִים
יַעֲנוּ לָהּ: "אֵף אֲנַחְנוּ מִגֵּשׁ הַכֶּסֶף,
שֶׁעָלֵינוּ מִתְקַיֵּמַת כִּיּוֹם מְדִינַת הַיְהוּדִים".

כִּךְ יִאֲמְרוּ, וְיִמְשִׁיכוּ לַהֲדוֹת לְאֵל
וְהַשְׁאָר יִסְפָּר בְּתוֹלְדוֹת יִשְׂרָאֵל.

וְהָאֶרֶץ תִּשְׁהִיט בְּיוֹ מַעֲרָכָה לְמַעֲרָכָה
בְּבוֹלוֹת עֲשָׂנִים, אֲדָמָה פְּצוּעָה
וְהָאֱמָה תִּאָּזַר בְּשִׁנֵּית כּוֹחָה
בְּלֵב שְׂמֵחַ וְעַיִן בּוֹכָה

הִיא לְעֵתִיד תִּפְנוּ, הִיא תִּקְוִים לְמוֹל הַפֶּהָר
וְעִמְדָה לְמוֹלֵם עוֹטָה חַג וְשִׁמְחָה.
אֲז מִנְּגִד יִצְאוּ נִעְרָה וְנֶעֱר
וְאֵט אֵט יִצְעָדוּ הֵם אֶל מוֹל הָאֱמָה.

הוּא עִם יְצִיטָה, הִיא בְּחֻצֵי אֶרֶכָה
הוּא בָּא מִמְּלוּאִים, הִיא מִתְרוֹמַת פְּלִיָּה
הֵם בְּאִים מִן הַתְּשִׁיבוֹת, מִן הַעֲרִים וּמִן הַשְּׂדוֹת
מִלְמוֹד תּוֹרָה בְּיִשִּׁבוֹת, בְּמִכִּינּוֹת וּבְמִדְרָשׁוֹת

לרב וידר ומשפחתו היקרים
הננו משתתפים באבלכם הכבד
על נפילתו של הבן בקרבות

אלישיב איתן הי"ד

בנחמת ציון וירושלים תנוחמו
דב ביגון ובית מכון מאיר

למשפחת הרב מתניה והרבנית נעמי בן נתן היקרים
הננו משתתפים בצערכם הכבד
על מותו של הנכד

שובאל בן נתן הי"ד

שנפל בקרב בלבנון בצאתו להגן על עמנו
ועל ארצנו.

בנחמת ציון וירושלים תנוחמו
דב ביגון ובית מכון מאיר

לרב אברהם אדלר ובני משפחתו היקרים
הננו משתתפים בצערכם הכבד על מותה של האם

חיה אסתר ע"ה

בנחמת ציון וירושלים תנוחמו
דב ביגון ובית מכון מאיר

העלון מוקדש לרפואת בוגרנו היקר שנכצע קשה בלבנון וזקוק לרחמי שמים מרובים
גיא שבתאי בן חנה הי"ו בתוך כל שאר פצועי המלחמה

המו"ל: מכון מאיר טל' 02-6511906 אתר הבית meirtv.com דוא"ל headoffice@emeir.org.il
יעוצב גרפי: תהילה ברנשטיין הפצה: מקור ראשון 0528908518 | העלון מופץ ב-50,000 עותקים

הרב יורם אליהו
ר"מ במכון מאיר

שבכל יהודי ישנו עוד מעט שאינו רשע, יש בכל יהודי קוסטא דחיותא, חלק קטן של חיות הנשמה, שמכוחה הוא יכול לחזור ולבנות שוב את עולמו הרוחני, וזה חסד ה' ית' שנטע בכל יהודי ניצוץ אלוך ממעל שממנו יש לו כוחות עילאיים, ועם כל ההשתקעות שלו בעולם הזה הגשמי, יש בכוחו לעלות מכח הניצוץ הזה חזרה למקומו הראוי. וזה בחינת תיבת נח, שהניצוץ הזה, המעט שאין בו רשע, הוא בחינת תיבת נח שמצלת מדור המבול ומחטאים הדומים למעשיהם. מסיים הנתיבות שלום "שבכלל הבחירה שנתן הקב"ה ליהודי, שנטע בו כוחות עילאיים, שגם במצבים הגרועים ביותר, יש לו את הכוח לשוב לשורשו", זה מכח תיבת נח שיש לנו בכל הדורות, והיא לימוד התורה הקדושה.

*בעל הנתיבות שלום הוא הרב שלום נוח ברובוסקי-האדמו"ר מסלונים. מייסד שושלת סלונים היה הרב מרדכי מלכוביץ תלמיד תלמידיו של הרב אהרון מקרלין שהיה מלהקת תלמידיו של המגיד ממעזריטש, מ"מ של הבעש"ט. בשואה כמעט שנכחדה חסידות סלונים, הנתיבות שלום שהיה אז רב צעיר אמת, "אם אין בידנו להציל את הגופים הבה נציל את הרוח", לכן יסד את ישיבת בית אברהם על שם רבו וחזונו הרב אברהם וינברג, ושיקם באופן פלאי את החסידות. היה קשור לארץ ישראל מאוד ולא יצא ממנה מאז שעלה אליה, התנגד בכל מאודו למסירת חבלי ארצנו לערבים, לאחר מלחמת ששת הימים נשא נאום על גודל השעה וחסדי ה' איתנו בשבנו אל מקום מקדשנו, בחסידות סלונים לא אומרים תחנון ביום ירושלים, בנו הרב שמואל ממשך דרכו באדמורת. בע"ה נביא השנה מדבריו לפרשיות ולחגים.

השכינה, אז בשבת נברא מקור הטוב. והתכלית הזו היא מעין עולם הבא, כך ש"ויכולו השמים והארץ", הוא המשך לפרשת הבריאה. בתחילה מוזכר שנבראו העניינים הגשמיים בשישה ימים ואחר-כך, "נאמרה הבריאה של השבת, בה נברא התכלית והעיקר מקור הטוב שיהודי יוכל להגיע... לאז תתענג על ה' ולהנות מזיו השכינה". וזהו הפי' ויברך אלוקים את השבת ויקדש אותה, "שהקב"ה הכניס בש"ק ברכה וקדושה וברא בה בריאה מיוחדת שיהודי יוכל להגיע למדרגה זו של תכלית הבריאה".

לפרשת נח
תיבת נוח שבכל דור

בספרי חסידות, נמשלת תיבת נח למקום הגנה של האדם מפני היצר הרע ותחבולותיו, שלשם הצלתו מהיצר הוא צריך להיאחז בה. גם הנתיבות שלום נוקט בגישה זו ואומר, "ענין תיבת נח מרומז על התורה הקדושה, שלאחר שנתן הקב"ה את התורה יש כבר כח שמירה ליהודי, כדברי חז"ל, "בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תבלין", וזהו מה שיש לנו ללמוד מפרשת תיבת נח, "שהתורה הקדושה היא תורת חיים מורה לכלל יחיד ויחיד אורחות חיים", שכאשר הוא נופל ומגיע למצבים קשים של חטא, כדוגמת דור המבול, ומצבו בשפל נורא, וכן מצבים של כללות עם ישראל כשהם שפלים וירודים מאוד, "העצה אז היא, עשה לך תיבה". ולמשמעות הדבר מביא הנתיבות שלום רעיון נפלא מרבו הבעל בית אברהם, שפירש את הפסוק, "עוד מעט ואין רשע והתבוננת על מקומו ואיננו" (תהילים לז),

לפרשת בראשית

והנה טוב מאוד

נאמר בפרשה, "וירא אלוקים את כל אשר עשה והנה טוב מאוד". בכל חלקי הבריאה נאמר וירא כי טוב ובסיום כל הבריאה 'והנה טוב מאוד', כלומר "זו תכלית כוונת הבריאה". וזה כמו שכתב הרב חיים ויטאל בראש דבריו בספר עץ החיים, "כשעלה ברצונו יתברך שמו לברוא את העולם כדי להיטיב לברואיו ויכירו גדולתו ויזכו להיות מרכבה למעלה, להידבק בו יתברך..." כלומר, אומר הנתיבות שלום, מדרך הטוב להיטיב, ולכן הקב"ה, שהוא מקור הטוב ורב החסד, ברא את העולם כדי להיטיב לברואיו. והוא שואל, לכאורה העולם מלא תלאות צרות ויגונות, היכן מתקיימת ההטבה לברואים? אלא משמעות הטבה הזו לא מתקיימת בטוב הגשמי, אלא עצם תכלית הבריאה, שיכירו את גדולת ה' ויזכו להיות מרכבה להידבק בו יתברך, זה דבר נפלא שנתן הקב"ה לנו קרוצי החומר אפשרות כזו להכיר גדולתו ולהידבק בו, "כי השלימות האמיתית היא רק הדיבוק בו יתברך", וכדברי דוד המלך, "ואני קרבת אלוקים לי טוב", כי רק הוא הטוב באמת. לכן מובן מדוע מיד בגמר סדר הבריאה בששת ימים, נאמרה פרשת השבת וקדושתה, "ויכולו השמים והארץ" וכו', שלכאורה זה לא שייך לסדר הבריאה ומקומו בפר' המועדות? אלא שאכן פרשת השבת היא מעצם סיפור הבריאה, שהרי אם תכלית הבריאה היא להיטיב לבריותיו, שבשר ודם יגיע למדרגה שירגיש "אז תתענג על ה'", ויהנה מזיו

הרב אשר בוחבוט
ר"מ במכון מאיר

הסכנה בעבודה זו שבגן הנעלם היא שאפשר ליפול בלהט החרב מתהפכת. הפיוך זה מתבטא בגפן, שמצד אחד היא משמחת והיא מייצגת סוד עליין כיין המשומר בענבי, ומצד שני, יין המשכר ויוצר עולם של דמיון אשר מוריד את האדם אל כל תאוות האדמה "שאין לך דבר שמביא יללה לעולם אלא היין". כדברי הריקנאטי⁶ "כי נמשך אחרי היין המשכר ולא אחר היין המשמח אלקים ואנשים, ולזה הסוד וישת, ויתגל, חסירות הה"א, כענין שאני עתיד לכתבו בויקר אלקים אל בלעם".

כלומר נשאר עם היין במקומו השרני הפרטי, 'וישת' ויתגל' במקום ויתגלה - לשון גילוי, שיגלה שמו של הקב"ה בעולם המתהלך בגן. וכמובא במדרש רבא "שלשה היו להוטים אחר אדמה ולא נמצא בהם תוחלת, קין ונח ועוזיהו"⁷

בתשובת ה' 'הלאו אִם־תִּיטֵב שְׁאֵת וְאִם לֹא תִיטֵב לִפְתַּח חֲטָאת רִבְּךָ'², בהבנה שנעלמה ממנו השפעת הקשר אל הגן, 'וְאֶל־קִין וְאֶל־מִנְחֹתוֹ לֹא שָׁעָה'.

נח מתחיל לשנות משהו באדמה, בעולם, "עד שלא בא נח לא היה להם כלי מחרשה והוא הכין להם"³, אולם עדיין הגן הנעלם, המבוקש ביותר בעולם, חסר לו. הוא שומר גפן מגן עדין שמצא, ומחכה לזמן שאחרי המבול שבו הוא ייטע אותה ויראה מה השפעתו בגן הנעלם, כמובא ב'כתר יהונתן', שמצא את הגפן מהנהר שיוצא מעדן.⁴

ביציאתו מהתיבה התחיל לחפש את הגן הנעלם בעבודת האדמה וכמובא בפסיקתא "איש האדמה. להזכיר מעשה אדה"ר שנאמר לו ארורה האדמה"⁵. תחילה הוא מקריב מהחי כדרכו של הבל ורואה שזה ריח ניחוח לה, ומכאן מנסה להמשיך גם לקומה העליונה של עבודת האדמה שלא הושגה על ידי קין. אבל

הגן הנעלם

מתחילת הבריאה נראה שישנו "גן נעלם" הנקרא גן עדן שבו האדם צווה לעבוד ולשמור עליו. אך בעקבות חטאו הוא גורש מהגן. פעולת החטא יצרה את המרחק מהגן והפכה אותו לנסתר, כי מכאן והלאה אין האדם רואה את כוח השפעתו במעשה מצוותיו, וזה הצער הגדול ביותר שאין אנו רואים מה מאיר על הגן בכוח מעשינו. וכסהכרו של אור החיים הקדוש "שיש גן עליין שעל ידי התורה והמצוות הגן מקבל גשם יערוף כמטר לקחי תזל כטל אמרתי הזרעים הם מצוות עשה זרעו לכם. והעבודה היא התעסקות גדול נמרץ בתורה. ומצוות לא תעשה זה שמירת הגן. ובימים ההם לפני חטא אדם הראשון היה אדם רואה ישר מה הוא משפיע על הגן אבל כאשר גורש האדם אין הוא רואה מה משפיע מעשיו. אשרי המחכה בעולם הזה לאכול מפרי דרכו"¹. מכאן, הרצון לחזור ולראות מה נעשה בגן העליון על פי מעשי האדם, מעסיק את כל המשך תולדות האדם. מאז ואילך יש לגן להט חרב המתהפכת לשמור את דרך עץ החיים. קין מביא מפרי הארץ קרבן בשאלה האם הוא מצליח בפעולת האדמה להשפיע על הגן הנעלם, ונופלים פניו

קרבה לאחר ריחוק - בנישואין

שאלה: במאמר על קרבה וריחוק, (מעלון פרשת האזינו), הסברת יפה מאוד איך לחשוב כדי להצליח להתקרב. זה נחמד, כאשר הקשיים אינם גדולים ומורכבים. הוויית מבעלי במשך שנים עלבונות וכעסים שפגעו בי מאד. אמנם היום כשאנחנו בייעוץ אצלך, הוא הודה שטעה והוא רוצה לתקן. הכל טוב ויפה. אבל אני לא מצליחה לדלג מעל כל הצער שספגתי ממנו ולחשוב עליו חיובי. כאילו הכול עבר ונגמר. לא! ממש לא! כדי להצליח להתקרב אליו יש בי צורך בסיסי שיקשיב לי, ושידע מה בדיוק הרגשתי ואיזה סבל רגשי היה לי ועדיין נמצא בתוכי. כך שהתחושות האלה יוצרות עדיין מחסום ביני לביני וקשה לי להתמסר אליו רגשית, למרות ההבנה בשכל שהוא לא ידע ולא הבין מה הוא גרם לי ושהכוונות שלו היו טובות. הוא לא מוכן להקשיב לי, כי הוא טוען שזה היה מזמן ושהוא ייפגע מהכאב שלי. הוא לא מבין שה'מזמן הזה' עדיין חי ובוטע בתוכי, וכל עוד הוא לא יידע מה עבר עלי רגשית, אני לא מסוגלת להתחבר אליו כאילו כלום לא קרה, למרות שאני מאד רוצה לחיות איתו בקרבה וחיבור. אני מתוסכלת מהמצב הזה ואין לי שקט נפשי.

תשובה: אכן. כשהכאב גדול מדי, קשה להסתפק במחשבות חיוביות כפי שתארתי ולהרגיש קרבה זוגית רגשית. עצם האפשרות בשיתוף והמוכנות שלו להקשיב, כבר עשויה ליצור קרבה ביניכם. מה מונע ממנו להסכים להקשיב? הוא הרי מכיר את ההתפרצויות שלך ומבחינתו,

במה את הרגשת. מה קרה לך, בעקבות מה שאמר או עשה שלא היה ראוי. שיתוף, מאפשר לו להקשיב לך, כי את לא מאשימה והודפת אותו. כך תוכלי להרגיש שהוא איתך ותחושה זו, תוביל לקרבה.

• עם כל הכאב, כדאי לך לזכור את המקרים והמצבים שלך שיתכן שפגעו בו, האשמת או העלבת אותו, גם אם ללא כוונת זדון. מה היית רוצה? שהוא יאשים ויכעס עליך, כמו שאת רוצה להאשים אותו? או אולי היית רוצה שהוא ישתף אותך ללא האשמה ועלבון? מה שהיית רוצה כלפיך, כדאי שתעשי גם את כלפיו. (מה ששנאו עליך...)

(גם לאחר השיתוף והסליחה שלו, אצל אישה עדיין הזיכרונות הכואבים נשארים ואולי לתמיד. אך מכיוון שיש רצון להמשיך ביחד בטוב, תתמקדי בטוב שיש בו וכך תוכלי ליהנות מהזוגיות. לגבר קל יותר להמשיך הלאה ואפילו לשכוח.)

כדי להגיע לזוגיות בריאה ומאושרת, חשובה ההחלטה:

- ✓ אנחנו בוחרים להמשיך ביחד למרות הכול.
- ✓ אנחנו רוצים לקבל את עצמנו ככני אנוש, עם הטעויות והתיקונים.
- ✓ הקב"ה הפגיש בינינו והאתגרים מוציאים מאיתנו כוחות סמויים שבזכות כך, אנחנו נבנים ומתאזנים.
- ✓ בכך מובטחים לנו חיים מאושרים, עם כל הקשיים, והאחדות בינינו תשפיע על אחדות בעם ישראל שתקרב גאולה.

גם את ההגזמות שלך ולכן ייתכן שהוא מתנגד לקבל שהוא כזה נורא ואיום כפי שתציירי אותו. • הפחד מההטחה שלך כלפיו, מבלי להתייחס לאנושיות שבו.

• עוצמת האשמה, תגרום לו להרגיש ולחשוב עד כמה הוא רע ונורא כלפיך, ירגיש שהוא לא שווה וזה לבד עלול לגרום לו להתרחק ממך. אם זה יקרה, המרחק ביניכם יגדל יותר, והכאב של שניכם גם הוא יתעצם.

אם כך, מה ניתן לעשות במצב כזה?

• האחריות על הקשיים הזוגיים מוטלת על השניים, מפני שכל אחד תורם את חלקו למציאות שנוצרה, מבלי להאשים. (למעט מקרים שאחד מבני הזוג אלים, פסיכופת וכד', כי אז אין מצב זוגי ואין עם מי לעבוד.)

כשמקבלים את הכלל הזה, עוצמת הכאב יורדת ואז ייתכן שיהיה אפשר לשתף בחוויות עבר מכאיבות.

• יש אחריות לאופן הביטוי של הכאב. אפשר לשפוך עליו את הכאב באופן של האשמה, צעקות, כעסים, הכפשות שמבטאות את התחושות של אז. אלא שהמחיר יהיה שאת לא רואה מולך את בעלך, אלא אויב. עם כל הטעויות שהוא טעה, עדיין הוא רוצה לתקן ורוצה אותך. באופן כזה, את נראית ממש לא טוב והוא ירגיש גרוע עם עצמו. מי שמתנהג כך, זה מגיע בדרך כלל מנקמה ורצון להראות לו עד כמה הוא נוראי ולא אנושי • לעומת זאת, לאחר הכלל הראשון שהעוצמה פוחתת, את משתפת אותו בכאב שלך. את משתפת

חינוך עד הלב אורית דהן

לגדל ילד חברתי חלק א

"ונח מצא חן בעיני ה'. אלה תולדות נח נח איש צדיק תמים היה בדורותיו את הא-לוהים התהלך נח". רש"י כידוע מביא את דברי רבותינו. יש הדורשים לזכות ויש הדורשים לגנאי. בכל מקרה בולט שנוח מתגלה כדמות פסיבית מצד עצמה. נאמנה לציווי האלוקי אבל נמנעת מהשפעה על החברה. לעומת אברהם אבינו ומשה רבנו, התנהגותו של נח אינה מנהיגותית. הזהר מספר לנו שכאשר הקב"ה מבשר לנח שהוא עומד להביא מבול על העולם, תגובתו של נח היא: ומה יהיה איתי?

נח לא הצליח להבין שמצפים ממנו לקום ולעשות מעשה, שמצפים ממנו ליוזמה לשינוי העולם. הקב"ה נותן לנח עוד הזדמנות. הוא מצווה עליו לבנות תיבה, כאשר מטרת בניית התיבה היא לעורר את דורו של נח לשאול מדוע הוא בונה תיבה ומתוך כך נח אמור להחזירם בתשובה (שהרי לא ניתן להסביר באופן אחר את הזמן הרב שלקח לנח לבנות את התיבה - מאה ועשרים שנה). אך נח לא עשה זאת, אולי מפני שלא רצה. גם כאשר התחיל המבול, נח לא היה אמור להיכנס לתיבה, אלא היה עליו לומר שאינו נכנס עד שהקב"ה יכטל את גורת המבול (כפי שמושה שבר את הלוחות הראשונים).

בסוף הפרשה ניכר שנוח מושפע מן המציאות ומתגולל ביין.

אכן קשה מאוד לחיות בחברה מושחתת ולא להיות מושפע. לחברה יש כוח רב ויש לעמוד על מקום

ותפיסת האחר חיובית בגמישות, בסקרנות וביכולת לפתרון בעיות. ביכולת הסתגלות ובנוסף בוויסות רגשי.

ומהו האתגר ההורי בכל זה? כיצד ננכיח את "הדפוס הבטוח"?

ניתן לומר שהאתגר ההורי הוא להיות עוגן ומודל להשראה.

אלא שכל זה אינו פשוט כלל ועיקר מכמה היבטים: פעמים שיש לנו פנטזיות על הורות אחרת מזו שחוינו. לכן מצטרף הקושי בעקביות, להיות סמוכות זה מעיף! קשה לעמוד מאחורי המילה שלנו. מה עוד שלפעמים ההורים חושבים אחרת זה מזה. פעמים קיים בנו פחד מלאבד את אהבת הילד. ואם הילד בוכה וצועק - מה יחשבו עליו השכנים? מתייחסים בסלחנות לחוצפה/"שובבות"/"אלימות מילולית כבר מגיל קטן. כל אלו הם אתגרים המשפיעים על הדרך שבה הילד ינהל את יחסיו החברתיים.

שיתפה אותי אמא שהבן שלה יודע "לנגן" על ההבדל בין ההורים. במשפחה זו האמא יודעת לשים גבולות והאבא רך יותר. הבן יודע להשתמש בזה ולטעון ש"אבא מסכים". "אבא אוהב אותי יותר...".

היכולת שלנו כהורים לפעול יחד אף שיש הבדלים ולא להיגרר לאמירות של הילד היא זו המאפשרת לנו להיות עוגן בטוח לילד.

נרחיב על כך ועל השפעה חברתית במאמרים הבאים.

החברה בעיצוב האישיות של ילדינו. כדי להבין מה קורה חברתית עם ילדינו ומה בונה אותם חברתית יש לחזור ליסודות.

מרגע לידתו הילד מחפש קשר. ג'ון בולבי פיתח את תיאוריית ההתקשרות ויש לה אחיזה חזקה. תאוריה זו מבוססת על ההנחה שבנפש הפעוט טבוע צורך מולד ואוניברסלי ליצור קשר עם מטפל מרכזי אחד

לפחות, וקשר זה חיוני להתפתחות חברתית ורגשית תקינה של התינוק.

התינוק מונע מתוך דחף בסיסי הישרדותי של התקשרות לחזקים וחכמים ממנו. לשם כך הוא זקוק להיווצרות של קשר בטוח עם הדמות המטפלת

- ולענייננו הכוונה היא להורה. אם כך, תפקיד ההורים הוא להיות בנוכחות, עקביות וזמינות. האינטראקציות והיחסים הבין-אישיים הראשוניים עם ההורים, משפיעים על יחס הילד לעצמו, יכולת לגבש לעצמו זהות ועל הדרך בה הילד תופס את

האחר. התיאוריה מדברת על 3 דפוסי התקשרות עיקריים שעשויים להתפתח אצל התינוק: הדפוס הבטוח

(גדל להיות עצמאי ובעל השפעה), הדפוס החרד (כעלה נידף מבחינה חברתית. ילד שקוף או מנוצל) והדפוס הנמנע (מזכיר את דמותו של נוח).

נרחיב כמעט על "הדפוס הבטוח" - דפוס המתפתח כאשר הדמות המטפלת, ההורה, זמינה, נוכחת

ועקבית. דפוס זה מאופיין בתפיסה עצמית חיובית

נח

ענו על החידות בדף הפרשה באתר ערוץ מאיר לילדים ואולי תזכו בפרס!

מצאו למה התמונות הרמות

המונח בפרשה

שלום ילדים יקרים!

בפרשת השבוע אנחנו קוראים על איש צדיק וישר שקראו לו נח. התורה מספרת לנו שבזמנו של נח, האנשים בעולם לא התנהגו יפה. הם רבו אחד עם השני, גנבו ועשו דברים רעים.

אבל נח היה שונה מכלם. הוא היה צדיק וטוב לב. ה' אמר לנח שהוא עומד להביא מבול לעולם, ובקש ממנו לבנות תבה גדולה. התבה הייתה כמו בית ענק ששטט על המים.

נח עבד קשה מאוד ובנה את התבה במשך 120 שנה! הוא הכניס לתבה את כל משפחתו וגם זוג מכל סוג של חיה. כשהתחיל המבול, הם היו מוגנים בתוך התבה במשך ארבעים יום וארבעים לילה.

מה אנחנו יכולים ללמוד מנח? שגם כשכלם מסביב עושים דברים לא טובים, אנחנו צריכים להשאר נאמנים לדרך הטובה והישרה. נח היה אמיץ ולא פחד להיות שונה מאחרים.

שבת שלום!
ישי, ערוץ הילדים

שאלות בפרשה

1. מה היו שמותיהם של שלושת בני נוח?
2. מה היה גובהה של תיבת נוח?
3. מאילו בעלי חיים הביא לתיבה נוח שניים שניים?
4. האם העופות נכנסו לתיבה?
5. בן כמה היה נוח כשהתחיל המבול?
6. איזו שבועה נשבע ה' לאחר המבול?

איש שמן הלך למסעדה והזמין 30 שיפודים 15 המבורגרים ו31 בקבוקי קולה. המלצר נבהל ושאל אותו: אתה אוכל את זה לבד? לא. אני אוכל את זה עם צ'יפס. למה פיטרו את האיש מצפעל מיץ תפוזים? כי הוא לא היה מספיק מרוכז! סבתא לנכד שלה: גזר זה בריא לעיניים! הנכד: סבתא זה בכלל מלפפון...

המלצה השבוע

התוכנית "מעמול" מתקדמת והמתח בשיאו - צפו בפרקים החדשים באתר!

חידה

מהי הברכה אותה מברכים כשרואים את הקשת?

הבריאה
מאת יוסי שחר.
להזמנת סדנאות קומיקס: 0549-256994

כשזיקית רוצה לשנות צבע, המחז שולח אות לטאי נור שנקראים 'כרוסופטורים' כיצד פועל הסוד המדהים של שינוי הצבעים בזיקית?

רבע אחד... איפה הכפתור של האדום?

הזיקית משתמשת בצבעים גם לתקשורת: בשעת סכנה זיקית שולחת הודעת אזהרה למתחרים על ידי צבע מאיים.

אני מפחיד אותך? תמשיך להתאמן...

הזיקית משנה צבע בעיקר להסוואה מסורפים. היא יכולה להתאים את עצמה לסביבה תוך 20 שניות!

העולם ומלואו לאור ישראל מחכים, לאור עליון של בהירות תהלת שם ד', של עם זו יצר לו אל לספר תהלתו, הידיעה המנוחלת מברכת אברהם, הברוך לאל עליון קונה שמים וארץ, לעם לבדד ישכון ובגוים לא יתחשב, לעם אשר ד' בדד ינחנו ואין עמו אל נכה, העם המטרה את העולם כלו מטומאתו ומכל מחשכיו, העם אשר נחל חמדה גנוזה, כלי חמדה, שבה נבראו שמים וארץ אורות התחייה סע' ה

בשביל הנשמה

הרב ליאור לביא ר"מ במכון מאיר

אברהם אוהבי

על דמותו המאירה של אהובנו, הרב אברהם גולדברג הי"ד

"הביטחון הזה שהוא נוסך, הרוח שהוא נוסך, העוצמה של החיילים, היו רגעים של הוד, של קדושה, רגעים של רוממות, רגעים שאתה אומר – כזה כהן משוח מלחמה צריך להיות. ככה רב צבאי צריך להתנהל במלחמה."

ללמוד להצמיח

אחד הסיפורים המרגשים על העין הטובה, האופיינית כל כך של הרב אבי, כאדם וכמחנך, נכתב על ידי אורית אלגאוי-הרשלי: "אני אשת חינוך, והרב אבי היה עבורי דוגמה ומופת. פעם הלכתי ברחוב יהודה. בגינה ליד הרחוב ראיתי סבתא מלמדת את נכדתה לשתול צמחים. רגע נדיר של טבע, שלווה, אהבה, חינוך וערכים. עצרתי כדי להסתכל. סובבתי את הראש וראיתי את הרב אבי, חיוך גדול על הפנים. גם הוא הסתכל על האישה שמלמדת ילדה לשתול צמחים, והבנתי שהוא מבין בדיוק למה עצרתי. "והחינוך שלו חבק עולם. חבק אותי, ואת האישה, ואת הילדה, ואת השתילה."

"בני אדם כמו הרב אבי נולדים מעט בכל דור. ומי שהכיר אותו, זכה. הוא הבין באנשים, ואהב אותם. הוא ידע להגיד את המילה הנכונה, בזמן הנכון ובמקום הנכון. הרב אבי הבין אנשים, ואם לא הבין, השתדל להקשיב בקשב רב, במבט פתוח, עד שהבין את ליבם. יהי זכרו ברוך."

לדברי חז"ל, מבט העין תלוי בעומק הלב (עבודה זרה כח, ב). כלומר, מה שאנחנו רואים תלוי במה שהלב שלנו מבקש ורוצה. רגע מזוהק שבו היה אפשר להרגיש את ליבו הטהור של הרב אבי, שממנו בקע המבט הטוב שלו על עולם ומלואו, היה בדבריו בהקלטה ששלח לחברי קיבוץ גינוסר, שם הוביל את המניין ביום הכיפורים זה עשרים שנה, והשנה - לראשונה - לא היה יכול הרב אבי להגיע כדי להמשיך את המסורת.

להמשיך את המסורת

"לפנות בוקר, בליל יום כיפור, קיבלתי את הבשורה שהמניין מתקיים, כי היה כתוב לי שם (בפתק שהועבר עם חבר לגדוד ובו מידע עבור הרב אבי, מהמשפחה), ששלושת הגדולים שלנו באו לקיבוץ, וזה כל כך שימח אותי. ביום כיפור (כאן אבי נשנק מדמעות התרגשות...), אתם בטח שומעים את ההתרגשות..."

"ממש אפילו הייתי אומר נתן לי כוח ודחיפה קדימה, לדעת שבארץ מתפללים ומאחדים וממשיכים מסורת כל כך יפה ומשמעותית. תודה לכם. תודה לכל האנשים המקסימים בגינוסר שטורחים כל שנה. זאת זכות גדולה, לארגן את התפילות, להשקיע כל כך..."

"אנחנו לא ממש יכולנו להתפלל (גם כאן שומעים את הדמעות של הרב אבי בקולו), אני לא רוצה לספר מה עשיתי בזמן של תפילת נעילה, אבל לא בדיוק מחזור ודברים מהסוג הזה... סגנון קצת אחר, ולדעת שאתם התפללתם והמשיכתם את המסורת של אני חושב עשרים שנה, זה כל כך משמעותי וכל כך מחזק, אז תודה רבה לכל מי שנטל חלק

המשך המאמר בעמוד 5 <

מאותן נקודות אור וחיים של הרב אבי, שהולכות ומאירות כעת ביתר שאת את עולמנו.

כהן משוח מלחמה

קבוצת הוויטסאפ "לזכר אהובנו אבא אבי גולדברג" מתמלאת כל הזמן בסרטונים, הקלטות וסיפורים מרגשים מהרב אבי ועל הרב אבי. את התפילה של הרב אבי לפני הקרב, בפני כל חיילי הגדוד, כולם בוודאי ראו כבר. הבוקר, הועבר סרטון קצר ובו רשמים מהרב הצבאי רס"ן הרב דוד פייג לאותה תפילה מרוממת, ובעיקר מדמותו של הרב אבי באותם רגעים שלפני היציאה לקרב שממנו לא שב. "אני מגיע לשטח הכינוס, רואה את המג"ד עולה ומדבר, אבל אז אני רואה פתאום את הרב אבי... פתאום אני מרגיש הוד והדר ורוממות, ואני לא מאלה שמצלמים בטלפון, אבל אז אני לוקח את הטלפון שלי, ותוך כדי שהוא נושא את התפילה עם החיילים לקראת היציאה לקרב, ממש כל החיילים מכונסים, כולם על אפודים, שכפ"צים, על קסדות... ממש בכניסה ללבנון... כל המתח באוויר, עולה הרב אבי, נוסך ביטחון בלוחמים ונוסך רוח בלוחמים, והוא גבוה מכל העם, דמות, והוא עומד ונושא את התפילה..."

"אני באותו רגע לוקח את הטלפון שלי, ומצלם אותו נושא את התפילה לפני היציאה לקרב, ורואה את הלוחמים כולם, מלאים בעוז ובאמונה ומרוכזים ברב, ומרוכזים ברגעים האלה, מרגישים את הרגעים המיוחדים הללו, ואני מצלם אותו נושא את התפילה: 'לחם את לוחמנו...'

"ואז הוא גם נושא שירה: 'אנא ה' הושיעה נא!' וכל הגדוד - 'אנא ה' הושיעה נא!' 'אנא ה' הצליחה נא!' - וכל הגדוד - 'אנא ה' הצליחה נא!' הוא אומר 'שמע ישראל' בכזאת אמונה, בכזה לב, בכזה טוהר, שכל הגדוד, וגם אני, בתוך זה שאני מצלם, אני זועק ביחד איתו 'שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד!'

"לא סתם הסרטון מסתיים בשירת 'עם ישראל חי'... אנחנו יוצאים למלחמה שהיא מלחמת קיום, מלחמה בלבנון, מלחמה קשה ומורכבת, לצערנו יש לנו לא מעט נפגעים, אבל מצד שני הביטחון הזה שהוא נוסך, הרוח שהוא נוסך, העוצמה של החיילים, היו רגעים של הוד, של קדושה, רגעים של רוממות, רגעים שאתה אומר - כזה כהן משוח מלחמה צריך להיות. ככה רב צבאי צריך להתנהל במלחמה."

הרגע שבו קיבלתי את הבשורה המרה על נפילתו של הרב אבי אהובנו, קרוב משפחתנו, היה אחד מהרגעים האלה שבהם חשים כמעט פיזית שהקרקע נשמטת מתחת לרגליים. מילים כדרכן מנסות לבטא משהו שהוא עמוק ממילים, לתת כלי ביטוי למה שמעבר לכל כלי. ומהיודוע הבשורה הנוראה, הלב השבור לא מוצא מנוחה. לא מוצא מילים. האותיות כמו פורחות באוויר.

לצערי הרב, ההיכרות שלי עם הרב אבי לא הייתה מעמיקה מספיק. היינו נפגשים בעיקר כחלק מאירועים משפחתיים גדולים בצד של אשתי. מפגשים המתמזים בלחיצת יד חמה ולבבית או בחיבוק גדול ועוטף. אבל יותר מכול - נפגשנו בין הצילינים, בין המילים, בתוך ניגוני שמחה ונשמה באותם אירועים משפחתיים. זכיתי להצטרף כמלווה בגיטרה לרב אבי ולאשתו המופלאה, תיכדל לחיים ארוכים, רחל. היא בכינור הלב שלה והוא בקלרינט הנשמה שלו. הרמוניה מופלאה של נשמה, אהבה וכיסופים. קסם זוגי נדיר שלא פוגשים כמעט בעולם הזה. קסם שהקרין גם באופן ישיר על כל שמונת ילדיהם המתוקים, שנשאו בהלוויה דברים מרגשים ומרוממים, המעידים על השורשים העמוקים מתוכם צמחו.

וכך בלי לדבר כמעט, הייתי מביט בעיניו הטובות של הרב אבי, מחייכות אליי מעל לשפתיו המפיקות צלילי נשמה בכל נשימה ונשימה. וחשתי בכל מאודי את הנשמה הקורנת והמאירה שלו, ממלאת את חלל החדר בטוב האניסופי שבו. כאילו בניגונו הוא מנשים אותנו. מעניק לנו אוויר מהפסגות שבהן הנשמה שלו טובלת.

הרב אבי היה, כך נדמה לי, מה שמכונה "נשמה גבוהה מעולם האצילות". גם בלי להעמיק בהבנת המושג, קל היה להבחין שהרב אבי היה מחובר בכל מאודו לנשמת החיים שבו - לטוב, לאחדות, לחסד, לנתינה, לחמלה ולרחמים, למקור הטוב - הקדוש ברוך הוא. עולם אצילי ועליון ניבט מכל צעד ושעל בחייו. ואת כל אלה אפשר היה להרגיש בחוש ממש, גם בלי להחליף איתו ולו מילה אחת. מאור הפנים שלו הקרין את פנימיותו הזכה. ומאז הסתלקותו, אורו הולך ובוקע עוד ועוד ומוסיף חיים, אהבה וטוב בעולם - כדברי רש"י בסיום פרשת נח: "וַיְהִי צִיָּקִים אֶף בְּמִיתָתוֹן קְרוֹיִם תִּיָּם". בשורות הבאות אנסה לדלות מעט